

***SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU
ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS
OBLIGĀTĀ APDROŠINĀŠANA***

2006.GADA 9 MĒNEŠU REZULTĀTI

Rīga, 2006.g.

OCTA apdrošināšanas nozares darbības rādītāji 2006.gada 9 mēnešos

Šis pārskats sastādīts par pamatu ņemot OCTA apdrošināšanas nozares pamatrādītājus 2006.gada 9 mēnešos, sniedzot informāciju par izmaiņām, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu.

Pārskats tiek sastādīts saskaņā ar Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs” (turpmāk – LTAB) Informācijas sistēmā esošajiem datiem uz 2006.gada 10.novembri un apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkuma iesniegtajiem datiem.

Ceļu satiksmes negadījumi

Ļoti svarīgs OCTA apdrošināšanas darbības rādītājus ietekmējošs faktors ir ceļu satiksmē notikušie ceļu satiksmes negadījumi. No visiem 2006.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem ceļu satiksmes negadījumiem, **15 011** reģistrēti uz Saskaņoto paziņojumu pamata.

Izvērtējot apdrošināšanas sabiedrībās iesniegtās prasības zaudējumu atlīdzībai, redzams, ka vidēji **50,7%** gadījumu tie ir ceļu satiksmes negadījumi, kas pieteikti uz Saskaņoto paziņojumu pamata (sk. 1.tabulu).

1.tabula

2006. gada 9 mēnešos apdrošinātāju reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits

Mēnesis	CSNg skaits ¹	Apdrošināšanas gadījumu skaits ²	Ar SP reģistrēto CSNg skaits ³	SP īpatsvars kopējā CSNg skaita ⁴
Janvāris	2 924	2 869	1 431	48,9
Februāris	3 044	2 956	1 485	48,8
Marts	3 674	3 466	1 946	53,0
Aprīlis	2 568	2 427	1 330	51,8
Maijs	3 061	2 867	1 558	50,9
Jūnijs	3 413	3 174	1 773	51,9
Jūlijs	3 387	3 158	1 666	49,2
Augusts	3 847	3 385	1 905	49,5
Septembris	3 709	3 394	1 917	51,7
Kopā	29 627	27 696	15 011	50,7

¹ Ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuri ir reģistrēti apdrošināšanas sabiedrībās

² Ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuri reģistrēti apdrošināšanas sabiedrībās un par kuriem ir iesniegti zaudējumu pieteikumi apdrošināšanas sabiedrībās

³ Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēts ceļu satiksmes negadījumu skaits no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaita

⁴ Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu īpatsvars no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaita

Jāatzīmē, ka ceļu policijā reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits, salīdzinot ar 2005.gada 9 mēnešu datiem, ir samazinājies par **28,05%**, un šādi reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaitam ir un arī turpmāk iespējams būs tendence samazināties. Savukārt uz Saskaņoto paziņojumu pamata reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits apdrošināšanas sabiedrībās ir pieaudzis **3,6 reizes** (15 011 - salīdzinot ar 4176 2005.gada 9 mēnešiem) Tas skaidrojams ar kārtību, ka pēc notikuša ceļu satiksmes negadījuma gadījumos, ja nav cietušo personu un bojāti tikai 2 transportlīdzekļi, pie kam tiem nav radušies tādi bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, likumdošana paredz iespēju savstarpēji vienojoties par

visiem būtiskiem ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, aizpildīt Saskaņoto paziņojumu, kurš ir jāiesniedz apdrošināšanas sabiedrībā.

Apdrošināšanas atlīdzību izmaksas

Apdrošināšanas atlīdzības ir rādītājs, kas saistīts un ir atkarīgs no ceļu satiksmē notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem. 2006.gada 9 mēnešos ir tikuši pieņemti **28 821** lēmumi par kopējo summu **Ls 14,145 milj.**

Vidējās izmaksas lielums 2005.gada 9 mēnešos sastādīja 431,86 Ls. Attiecīgi 2006.gada 9 mēnešos vidējās izmaksas lielums ir **490,77** Ls, kas ir par **13,6%** vairāk.

Vislielākais lēmumu skaits tika pieņemts par transportlīdzekļu bojājumu zaudējumu atlīdzināšanu, kas sastādīja 83,46% no kopējā lēmumu skaita (sk.2.tabulu).

2.tabula

Pārskats par apdrošināšanas sabiedrību un Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību sadalījumu pa zaudējumu veidiem

Zaudējumu veids	Atlīdzību summa (Ls)	Īpatsvars, %	Lēmumu skaits	Īpatsvars, %	Vidējā atlīdzība lēmumā (Ls)
Ārstēšanās izmaksas	321 599,78	2,27	915	3,17	351,48
Protezēšanas izdevumi	350,13	0,002	1	0,003	350,13
Rehabilitācijas izdevumi	6 490,12	0,05	34	0,12	190,89
Pārejoša darbnespēja personai	60 408,51	0,43	91	0,32	663,83
Pensijas invalīdiem	5 819,02	0,04	24	0,08	242,46
Pensijas apgādājamiem	28 053,05	0,20	65	0,23	431,59
Apbedīšanas izdevumi	59 481,17	0,42	89	0,31	668,33
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi	2 792,54	0,02	13	0,05	214,81
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas fizisku traumu	11 827,34	0,08	77	0,27	153,60
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti	4 923,48	0,03	5	0,02	984,70
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti	940,00	0,01	3	0,01	313,33
<i>Transportlīdzekļa bojājumi</i>	<i>11 060 044,89</i>	<i>78,19</i>	<i>24 054</i>	<i>83,46</i>	<i>459,80</i>
Transportlīdzekļa bojāeja	1 812 601,46	12,81	1 880	6,52	964,15
Mantas bojājumi, bojāeja	239 321,62	1,69	564	1,96	424,33
Ceļa, ceļa būvju, ēku bojājumi, bojāeja	267 992,52	1,89	293	1,02	914,65
Kaitējums videi	12 284,67	0,09	4	0,01	3 071,17
Atlīdzība Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrai (VOAVA)	249 684,83	1,77	709	2,46	352,16
Kopā	14 144 615,13	100,00	28 821	100,00	490,77

Saskaņā ar LTAB datiem, 2006.gada 9 mēnešos ir tikuši pieņemti **599** lēmumi atlīdzību izmaksām no Garantijas fonda par kopējo summu **Ls 309 896,59**, vidējās izmaksas lielums sastādīja Ls 517,36.

**OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina
tehniskais rezultāts**

OCTA apdrošināšanas nozares darbību kopumā var raksturot ar visu apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, kas 2006.gada 9 mēnešos nozarei kopumā ir bijis negatīvs.

2006.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībām piekritušo atlīdzību prasību neto summa sastāda **Ls 15,118 milj.**, kas ir par **Ls 3,974 milj.** jeb **35,7%** vairāk nekā 2005. gada 9 mēnešos. Tāpat kā pagājušajā gadā, arī šogad atlīdzību apjomi procentuāli pieaug daudz straujāk nekā parakstītās prēmijas.

Salīdzinot 2006.gada 9 mēnešu rādītājus ar 2005.gada 9 mēnešiem var secināt, ka neskatoties uz to, ka nopelnīto prēmiju apmērs ir paaugstinājies par **5,1%**, piekritušās atlīdzību prasības ir pieaugušas ievērojami straujāk - par **35,7%**.

Aplūkojot apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, no aprēķina var izdalīt dažas atsevišķas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrību un nozares darbību kopumā (sk.3.tabulu).

3.tabula

**OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais
rezultāts, salīdzinot 2005. un 2006.gada 9 mēnešus**

Rādītājs	2005.gada 9 mēneši	2006.gada 9 mēneši
Nopelnītās prēmijas, Ls	17 418 682	18 308 763
Piekritušās atlīdzību prasības neto, Ls	11 143 902	15 118 064
t.sk. atlīdzību noregulēšanas izdevumi, Ls	606 231	1 063 470
Neto darbības izdevumi, Ls	6 917 485	6 361 999
Citi tehniskie izdevumi neto, Ls	126 543	157 104
Tehniskais rezultāts	387 491	-2 700 583

3.tabulā nav attēlotas visas peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta noteikšanas pozīcijas, tikai salīdzināta nopelnīto prēmiju ienākumu daļa ar apdrošināšanas sabiedrību izdevumiem sakarā ar piekritušo apdrošināšanas atlīdzību izmaksām un apdrošināšanas sabiedrību darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem izdevumiem.

4.tabula

**2006.gada 9 mēnešu OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma
aprēķina kopsavilkuma rādītāji**

Rādītāji	
Zaudējumu rādītājs*, %	82,6 %
Izdevumu rādītājs*, %	35,6 %
Kombinētais rādītājs, %	118,2 %
*Zaudējumu rādītāju raksturo piekritušo atlīdzību prasību un nopelnīto prēmiju attiecība, savukārt izdevumu rādītājā tiek ietverta izdevumu un nopelnīto prēmiju attiecība. Kombinētais rādītājs ir zaudējumu un izdevumu rādītāju summa.	

Apdrošināšanas sabiedrības OCTA obligātos atskaitījumus atskaita no apdrošināšanas prēmijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. 2006.gada 9 mēnešos šie atskaitījumi kopā sastāda Ls 1 618 380, t.sk. ceļu satiksmes negadījumu novēršanas un profilakses fondā Ls 512 188,75. Tā kā no 2004.gada 1.maija ievērojami palielinājušies apdrošināšanas sabiedrību

atbildības limiti, obligāta prasība ir parakstīto risku pārapsdrošināšana, kur izdevumi 2005.gada 9 mēnešos sastādīja 11,70% no visu apdrošināšanas prēmiju summas, bet 2006.gada 9 mēnešos jau 14,44%.

Reģistrētie transportlīdzekļi

OCTA apdrošināšanas jomu Latvijas Republikā veido transportlīdzekļi, kas piedalās ceļu satiksmē. Kopā Latvijā uz 2006. gada 1.oktobri pēc CSDD, VTUA un TTP datiem ir reģistrēti **1 168 444** transportlīdzekļi. Salīdzinot ar 2005.gada 9 mēnešiem, to skaits pieaudzis par **9,3%**. No visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ikgadējo tehnisko apskati ir izgājuši tikai **51,6%** jeb **616 269** transportlīdzekļi.

Pēc LTAB datiem uz 2006.gada 1.oktobri apdrošināta ir **654 479** transportlīdzekļu īpašnieka civiltiesiskā atbildība, kas sastāda 106,2% no tehniskā kārtībā esošiem – tātad, ceļu satiksmē piedalās transportlīdzekļi, kuriem nav veikta tehniskā apskate.

Vērtējot apdrošināšanas atlīdzības no Garantijas fonda, kurās pieņemti lēmumi zaudējumu atlīdzībai saistībā ar neapdrošināto transportlīdzekļu izraisītajiem ceļu satiksmes negadījumiem un salīdzinot tās ar kopējo apdrošināšanas atlīdzību skaitu, kā arī salīdzinot transportlīdzekļu skaitu, kuru īpašnieki savu civiltiesisko atbildību ir apdrošinājuši un tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaitu, var izdarīt secinājumus, ka no visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ceļu satiksmē Latvijā uz 2006.gada 1.oktobri aktīvi piedalās aptuveni 650 000 – 675 000 transportlīdzekļi, no kuriem, ievērojot augstāk teikto, aptuveni 655 000 gadījumos īpašnieku civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta. Līdz ar to no visiem transportlīdzekļiem, kas Latvijā aktīvi piedalās ceļu satiksmē, jāsecina, ka ne vairāk kā 3% transportlīdzekļu īpašnieki nav apdrošinājuši savu civiltiesisko atbildību. Šim skaitam ir tendence gadu no gada samazināties.

5.tabula

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits, kuri ir apdrošināti un ir izgājuši tehnisko apskati (salīdzinājums ar 2005. gada 9 mēnešu datiem,%)

Transportlīdzeklis	Reģistrēti		Tehnisko apskāšu dati			Apdrošināšanas dati			
	skaits	+/- (%)	tehniskā kārtībā (TK)	+/- (%)	% no reģist.	apdrošināti	+/- (%)	% no reģist.	% no TK
Vieglie a/m	800 394	10	469 581	12,5	58,7	497 945	13,0	62,2	106,0
Kravas a/m	118 970	6,6	56 377	11,6	47,4	61 089	13,3	51,3	108,4
Autobusi	10 613	-0,5	4 965	-3,5	46,8	5 444	1,1	51,3	109,6
Automobiļu piekabes	70 644	6,8	29 538	12,9	41,8	35 190	12,7	49,8	119,1
Motocikli, tricikli	36 898	46,8	5 267	31,1	14,3	6 209	32,8	16,8	117,9
Traktori, pašgājēji	93 906	3,3	36 726	-1,2	39,1	35 163	10,2	37,4	95,7
Traktoru piekabes	36 330	1,4	13 181	-7	36,3	12 796	5,9	35,2	97,1
Tramvaji, trolejbusi	689	2,2	634	-5,9	92,0	643	-2,3	93,3	101,4
Kopā	1 168 444	9,3	616 269	11,0	52,74	654 479	12,8	56,0	106,2

Sūdzību izskatīšana

Balstoties uz LTAB apkopotajiem datiem par saņemtajām sūdzībām sakarā ar apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem atlīdzību izmaksu lietās, 2006.gada 9 mēnešos par apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem un rīcības atbilstību OCTA Likumam kopā saņemtas **136** sūdzības.

Analizējot sūdzības pēc būtības:

- **44** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir pamatots;
- **25** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots;
- **67** gadījumos sūdzības iesniedzējiem sniegtas rakstiskas atbildes.

Vērtējot sūdzību skaitu pa gadiem (sk.6.tabulu) ir redzams, ka sūdzību īpatsvars, kuras izskatot atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots, ir bijis robežās no **0,1%** līdz **0,4%**. Tas ir samērā niecīgs skaits no visiem apdrošināšanas gadījumiem, kas liecina, ka vairumā gadījumu cietušajam nav pamata būt neapmierinātam ar apdrošināšanas sabiedrības pieņemto lēmumu.

Galvenie sūdzību iemesli:

- 1) atteikums apdrošināšanas atlīdzību izmaksai;
- 2) cietušais nav apmierināts ar novērtētā zaudējuma apmēru;
- 3) cietušais pats atzīts par daļēji līdzatbildīgu zaudējumu nodarīšanā;
- 4) cietušais ilgstoši nav saņēmis apdrošināšanas atlīdzību.

6.tabulā ir atspoguļots sūdzību iemeslu īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaitā.

6.tabula

Pārskats par saņemtajām un izskatītajām sūdzībām

Gads	Apdrošināšanas gadījumi*	Sūdzības, kopā	% no apdr.gadīj.	t.sk. sūdzības par apdrošināšanas sabiedrības lēmumu	% no apdr.gadīj.	no tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par nepamatotu	% no apdr.gadīj.	no tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par pamatotu	% no apdr.gadīj.
1998	10 495	62	0,59	34	0,32	20	0,19	14	0,13
1999	14 150	94	0,66	51	0,36	27	0,19	24	0,17
2000	13 924	143	1,03	86	0,62	52	0,37	34	0,24
2001	16 735	155	0,93	94	0,56	44	0,26	50	0,30
2002	18 300	200	1,09	113	0,62	54	0,30	59	0,32
2003	19 746	236	1,20	143	0,72	77	0,39	68	0,34
2004	23 957	225	0,94	132	0,55	56	0,23	75	0,31
2005	29 019	187	0,64	106	0,37	56	0,19	50	0,17
2006 9mēn**	28 821	136	0,47	69	0,24	25	0,09	44	0,15
Kopā	175 147	1 438	0,82	828	0,47	411	0,23	418	0,24

*apdrošināšanas gadījumu skaits, saistībā ar kuriem ir pieņemti lēmumi par zaudējumu atlīdzību

** - dati apkopoti pēc 2006.gadā pieņemto lēmumu skaita..